

דבר העורך

אנחנו גאים ושמחים לפרסם לפני צאתנו לחופשת הפסח את הגיליון הראשון לשנת 2022 של "הרבעון לחקר ארגונים וניהול משאבי אנוש" שהוא הגיליון ה-13 במניין מאז יסודו של הרבעון. הגיליון מגוון ועוסק בתחומים רבים.

בתקופת משבר הקורונה התמודדנו רובנו עם הצורך בהוראה מרחוק. יש אומרים שחווייה זו שינתה את פניה של ההוראה האקדמית. שמואל שנהב מציג במאמרו: "ניהול פדגוגי בעידן של אי ודאות: היבטים ניהוליים במעבר להוראה מרחוק במכללה

דתית-חרדית כחקר מקרה" מקרה בוחן העוסק בהובלה הניהולית של המעבר להוראה מרחוק במכללה דתית-חרדית מנקודת מבטם של מרצי המכללה. במאמרו מדגיש שנהב את הצורך בעיצוב מחדש של "שולחן המנהל" במצב של פדגוגיה במשבר וזאת על מנת להבטיח המשך למידה איכותית ורציפה והתנהלות מותאמת למצב המשברי אשר מתאפיין באי ודאות רבה.

תאונות העבודה הרבות בענף הבנייה העלו שאלות רבות באשר לתרבות הבטיחות בענף כה חשוב בתקופה זו של מחסור בדירות. מטרת המחקר שבוצע על ידי ליליב אגוזי, מיכל בירון, אשר פרדו, ואורנית רז "תפיסות לגבי אקלים בטיחות, שחיקה ותאונות עבודה באתרי בנייה" הייתה לבחון את הקשרים בין אקלים ארגוני וגורמי אנוש לבין מעורבות עובדים בתאונות עבודה באתרי בנייה בישראל. ממצאי המחקר מעידים על הצורך להתערבות ברמת ההנהלה ביצירת סביבת עבודה הנתפסת על ידי העובדים כשומרת על בטיחותם. סביבת עבודה כזו קשורה להתנהגות בטיחותית נתפסת גבוהה יותר ולשחיקה פחותה. הממצאים מצביעים על צורך במיקוד ההתערבות באוכלוסיות עובדים ספציפיות הנתונות לסיכון יתר למעורבות בתאונות - עובדים משכילים פחות, שככל הנראה זקוקים להסבר מותאם יותר על גורמי סיכון והימנעות מהם.

במאמרו של דוד מירון "מנהיג התרבות הפופולארית של תל-אביב הקטנה: ניתוח מאפייני מנהיגותו של ברוך אגדתי" מציג מירון מתודה מעניינת שבה הוא עושה שימוש במושגים מעולם מדעי החברה (מנהיגות) לבחינת תופעות היסטוריות. דוד מירון מתמקד בתיאור מאפייני המנהיגות של ברוך אגדתי שנחשב ליזם מוביל בתחום התרבות בתקופת היישוב וקום המדינה, אשר מיזמיו התאפיינו במקוריות ובתעוזה רבה וזכו להצלחה. במחקר זה בחן מירון את מאפייני מנהיגותו של אגדתי כיזם ומנהל ומצא כי אגדתי שילב שלושה סוגי מנהיגות: מנהיגות משתפת ביחס לצוות עובדיו; מנהיגות כריזמטית שביססה את מעמדו בקרב הציבור הרחב; וחדשנות מתמדת אשר אפשרה למיזמיו להתבלט ביחס לשאר מופעי התרבות ואשר השפיעה על יכולתו להמציא את עצמו בכל פעם מחדש. מסקנות מחקר זה מצביעות על חשיבות סגנון המנהיגות המשתפת בתחומי הניהול בתחום התרבות.

תוכניות פיתוח מנהלים תפסו בשנים האחרונות מקום נרחב בפעילות ההדרכה בארגונים ומשאבים רבים מושקעים בתוכניות אלו כמו גם הצורך לבחון את יעילותן. יונתן שרצר וגלית עילם שמיר מציגים במאמרים: "תוכניות פיתוח מנהלים - בחינה ביקורתית ומפתחות להצלחה" סקר שנערך בקרב אנשי משאבי אנוש ופיתוח ארגוני אשר נתנו את הערכתם לגבי מספר סוגיות קריטיות הנוגעות לתוכניות פיתוח מנהלים. מתוצאות המחקר עולה כי אנשי משאבי אנוש ואנשי פיתוח ארגוני סקפטיים לגבי היכולת של התוכניות לשנות התנהגות, להביא לשיפור במדדים ארגוניים ולהחזיר השקעה וכי יש צורך בבחינה מחודשת של תוכניות פיתוח המנהלים בארגונים.

במאמרה של מיכל שמיר, "יחסי ידע-כוח בין ארגוני התשתית במגזר שלישי- מקרה המבחן של ישראל", עוסקת שמיר בניסיון להבין תהליכים מרכזיים ב"ארגוני תשתית במגזר השלישי" שמטרת העל שלהם היא איחוד נושאים כמו שיטות עבודה, מומחיות מקצועית והידע התיאורטי והמעשי הנדרש לארגוני המגזר השלישי הפועלים בישראל. תרומתו העיקרית של המחקר היא הצגת הדינאמיקה של יחסי כוח בשדה ספציפי, תוך הצגת הנרטיבים השונים בכל הקשור ליחסי כוח בין ארגוני התשתית בינם לבין עצמם. אמנם ארגוני המגזר השלישי בכלל וארגוני התשתית בפרט נחשבים בדרך כלל כארגונים המעשירים ומשפרים את החברה האזרחית במדינת ישראל. יחד עם זאת, בחינת היחסים על מרקם המורכב, דרך בחינת הקונפליקטים ומערכות היחסים בהקשרים של שיתוף בידע ומידע בין ארגוני התשתית מחייבים את העוסקים בנושא לבחון את ייעול קשרי הגומלין בין הארגונים.

אנחנו מקפידים להביא מדי גיליון ראיון עם מנהל בשטח וזאת על מנת לערוך היכרות לקוראי הרבעון עם דפוסי ניהול בארגונים שונים. בגיליון הנוכחי אנו מציגים ראיון עם אמיר סטרוגו מנכ"ל עמותת "אחריי". עמותת "אחריי" הוקמה לפני 24 שנים, אחרי הרצח של יצחק רבין ז"ל, מתוך מטרה לאחד את החברה הישראלית ולאפשר לכל נער ונערה להשתלב בחברה ולממש את עצמו. העמותה, באמצעות העצמה של בני נוער וחינוך לאחריות וערבות הדדית, מנסה לתת לבני נוער וצעירים/ות את הכלים להגשים את החלומות שלהם, ללא מגבלות מנטאליות.

את הגיליון הנוכחי מסיים מאמר שכתבו קלרה ריספלר ונטע כהן "CASE STUDY להכשרה המקדמת השתלבות בעולם העבודה החדש: אוריינות פיננסית לסטודנטים ולמשפחות מעוטות יכולת - תוכנית משותפת לקהילה ולאקדמיה". מאמרו של ריספלר וכהן מציג מודל להכשרה המקדמת השתלבות בעולם העבודה החדש, באמצעות הקניית אוריינות פיננסית לסטודנטים ולמשפחות מעוטות יכולת. במאמר מוצגת תוכנית המשלבת בין אקדמיה וקהילה באמצעות פרויקט חברתי בנושא הקניית הרגלי חיים בתחום הכלכלי והפיננסי האישי, תוכנית אשר הוקמה בעקבות הודעתה של המועצה להשכלה גבוהה בדבר החשיבות להכין את הסטודנטים לעולם העבודה החדש.

מערכת הרבעון לחקר ארגונים וניהול משאבי אנוש מאחלת לציבור הקוראים והקוראות חג פסח, חג רמדאן וחג פסחא בריאים, שקטים ושמחים וקריאה מהנה ומועילה של החומר שערכנו עבורכם.

קריאה פורייה

אריה רשף

[חזרה לתוכן העניינים](#)